پێناسەیەکی زانستیانە بۆ شکستییەکانی دەسەڵاتی جووت حیزب.. گۆران هەڵبجەیی

بەو پرسیارە دەست پێدەکەم کە دەڵێت[ئایا دەسەڵاتی کوردی شکستخواردوە؟] بە ڕامان هەموومان دەڵێین بەڵێ شکستخواردوە.
گەر بێین دادوبێدادی خەڵک،گلەیی و ڕەخنە و ناڕەزایی،تادەگاتە ئاستی زمانی زبری هاوڵاتیان ،گەر هەموو ئەمانە بکەینە پێوەر ئەوە بەدڵنیاییەوە ئاماژەن بۆ شکستی دەسەڵاتی یەکێتی و پارتی.
بەڵام ئایا ئەم پێناسەیە بەسە بۆ ئەوەی بڵێین دەسەڵاتی کوردی لەگێژداوی شکستیدا دەخوڵێتەوە؟ جا بۆ ئەوەی پێناسەو خەسڵەتی دەسەڵاتی شکستخواردوو کە مەبەستمان دەسەڵاتی هەرێمی کوردستانە،وەک خۆی پێناسە بکەین ، پێویستمان بە تەعریفە نیودووڵەتییەکان هەیە،کە دەکرێ وەک چواچێوەیەکی ستانداری جیهانی وەریان بگرین.
ئەو چوارچێوەی کە ئەمڕۆ لە جیهاندا باوە و وەک پێوەری جیهانی زانستی بۆ پێناسەی دەسەڵاتە شکستخواردوەکان تەعامولی پێدەکرێت، دەین دەیبەین بەباڵای دەسەڵاتی چووت حیزبدا، تا بزانین ئەو چوارچێوە دەیانگرێتەوە یا نا. جا من هەوڵدەدەم لەچەند خاڵێکدا کۆیان بکەمەوە.

١.لە زانستی سیاسی و پەیوەندییە نێودەوڵەتییەکاندا حکوومەتی شکستخواردوو (یان دەوڵەتی شکستخواردوو) بەو دەسەڵاتە ناوەندییە دەگوترێت کە سەروەری و کۆنتڕۆڵی خۆی بەسەر خاکەکەیدا لەدەستداوە، و ناتوانێت ئەرکە سەرەتاییەکانی حوکمڕانی و پارێزگاری لە هاووڵاتیانی خۆی بکات.

٢.لەدەستدانی شەرعی ومتمانەی خەڵک، بێتوانایی دەوڵەت لە سەپاندنی ئاسایشی ناوخۆ و پاراستنی سنوورەکانی، سەرهەڵدانی میلیشیا[هێزی چەکدارەی دەرەوەی هێزە فەرمییەکان]، زیادبوونی تۆڕەکانی تاوانی ڕێکخراو کە ڕکابەری دەسەڵاتی ناوەندی دەکەن.

٣.لاوازی یا نەمانی کاریگەری شەرعییەتی دامودەزگاکان، نەبوونی سەروەری یاسا، بەربڵاوی گەندەڵی لە هەموو سەکتەرو بوارەکاندا بێنرخبوونی دەسەڵاتی دادوەری ، بێتوانایی ئیداری لە بڕیاردان یان

جێبەجێکردنی بڕیاری سیاسی .

٤. بە توانایی لە پێشکەشکردنی خزمەتگوزارییە سەرەتاییەکان، شکستی تەواو لە دابینکردنی پێداویستییە سەرەکییەکان بۆ دانیشتووان، وەک کارەبا، ئاوی خواردنەوە، چاودێری تەندروستی، پەروەردە و ژێرخانی سێکتەرەکانی تر.

٥. تێکچوونی ئابووری گشتگیر، کەمبوونەوەی بەرھەمی ناوخۆیی بەھۆی نەبوونی پشتگیری لەلایەن داموودەزگا فەرمیەکانەوە، داڕمانی کارەساتبارانەی دراوی نیشتمانی، ھەڵاوسانی زۆر و باڵادەستی ئابووری نافەرمی و چالاکییە نایاساییەکان.

٦. تێکچوونی شیرازەی کۆمەڵگا و ئاوارەبوونی ھێزی ئایندە {گەنجان}، توندبوونەوەی ململانێی نەتەوەیی یان تائیفی، زیادبوونی ڕێژەی کۆچی زۆرەملێ لە ناوخۆدا، لاوازبوونی ھەستی نیشتمانی بەھۆی سەرقاڵی بە کێشە زۆرەکانی ڕۆژانەوە. [حیزب،خێڵ،ناوچە، کەسانی خاوەن نفوز و ھێزی چەکدار]، ئەمانە دەبنە جێگرەوەی ناسنامەو دامەزراوە فەرمیەکان.

چوارچێوەی ستاندارد:

دامەزراوە و توێژینەوە نێودەوڵەتییەکان وەک (سندوقی ئاشتی)، لە ڕێگەی پێوەرەکانی دەوڵەتە شکستخواردوەکانەوە، بە پێوانەکردنی تایبەتمەندییەکانی شکستخواردوو و پتر پشت بە سێکتەرەکانی، ئابووری و سیاسی دەبەستن .لەڕێگەی ئەم پێوەرانەوە ڕیزبەندی وڵاتان دەکەن لە بواری شکستیدا کە تا ڕادەیەکی گونجاو دەیسەلمێنن کە ھەندێک لە حکومەتەکان چەندە نزیکن لە لەدەستدانی کۆنترۆڵ و سەقامگیری.

پشتبەستن بەم پێناسە باوەڕپێکراوە، دەتوانین بڵێین دەسەڵاتی یەکێتی و پارتی لە پتر لە[٣٠] ساڵەی تەمەنی حکومڕانیاندا، بەشی شێریان بەردکەوەت ومەزنترین شکستخواردوون، سەیر لەوەدایە لەبری ھەوڵدان بۆ چارەسەر یا کەمکردنەوەیان ،بەپێچەوانەوە ھەمووساڵێک شکستییەکانیان کەڵەکەترو زیاتربووە.